



Najčitaniji tekstovi na blogu  
www.biljanatrifunovicifa.com u 2018.  
godini koji su i sada apsolutno aktuelni i  
korisni privrednicima.



2.000  
stručnih  
tekstova i  
modela, ...

I Bliži se rok za registraciju stvarnih vlasnika kapitala – 31. 01. 2019.



## Stvarni vlasnici kapitala

### Registracija stvarnih vlasnika kapitala

Zakonom o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika („Sl. glasnik RS“, br. 41/2018) propisana je obaveza evidentiranja stvarnih vlasnika kapitala pravnih lica i drugih subjekata – udruženja, fondacija, zadužbina i dr.

**Nova obaveza odnosi se na:**

- 1) sva privredna društva, osim javnih akcionarskih društava;
- 2) zadruge;
- 3) ogranke stranih privrednih društava;
- 4) sva poslovna udruženja i udruženja, osim političkih stranaka, sindikata, sportskih organizacija i udruženja, crkava i verskih zajednica;
- 5) fondacije i zadužbine;
- 6) ustanove;
- 7) predstavništva stranih privrednih društava, udruženja, fondacija i zadužbina.

**Obaveza se ne odnosi na:**

- Ne primenjuje se na privredna društva i ustanove u kojima je Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave jedini član, odnosno osnivač.
  - Lica koja su definisana pomenutim Zakonom imaju obavezu da odrede stvarnog vlasnika i pribave kompletnu dokumentaciju u vezi sa svojom vlasničkom strukturom. Centralnu evidenciju stvarnog vlasništva će voditi APR.
  - Jedan od osnovnih razloga za donošenje i primenu ovog Zakona jeste Direktiva EU, u cilju formiranja jedinstvene baze podataka o stvarnim vlasnicima pravnih lica i drugih subjekata koji su registrovani u odgovarajućim registrima u Republici Srbiji.
- Cilj formiranja jedinstvene baze podataka jeste blagovremeno otkrivanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Važna napomena: Zakon je stupio na snagu 08. 06. 2018. i dat je rok od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona ovlašćenim licima da odrede stvarnog vlasnika Registrovanog subjekta, a to je 31. 01. 2019. godine.

## Stvarni vlasnik kapitala je:

Stvarni vlasnik registrovanog subjekta je fizičko lice koje:

- je posredno ili neposredno imalac 25% ili više udela, akcija, prava glasa ili drugih prava, na osnovu kojih učestvuje u upravljanju Registrovanim subjektom, odnosno učestvuje u kapitalu Registrovanog subjekta sa 25% ili više udela;
- posredno ili neposredno ima preovlađujući uticaj na vođenje poslova i donošenje odluka;
- Registrovanom subjektu posredno obezbedi ili obezbeđuje sredstva i po tom osnovu bitno utiče na donošenje odluka organa upravljanja Registrovanog subjekta prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju;
- je osnivač, poverenik, zaštitnik, korisnik ako je određen, kao i lice koje ima dominantan položaj u upravljanju trustom, odnosno u drugom licu stranog prava;
- je registrovano za zastupanje, odnosno koje je registrovano kao član organa tog subjekta, ako stvarnog vlasnika nije moguće utvrditi na napred navedene načine;
- je registrovano za zastupanje zadruge, udruženja, fondacija, zadužbina i ustanova, ako ovlašćeno lice za zastupanje nije prijavilo drugo fizičko lice kao stvarnog vlasnika.



# Centralna evidencija

Centralnu evidenciju kao javnu, jedinstvenu, centralnu, elektronsku bazu podataka o fizičkim licima koja su stvarni vlasnici Registrovanog subjekta, vodiće Agencija za privredne registre u elektronskoj formi. Agencija će uspostaviti Centralnu evidenciju, najkasnije do 31. decembra 2018. godine.

## **Centralna evidencija će sadržati dve vrste podataka:**

1) podatke o Registrovanom subjektu, kao što su: poslovno ime, odnosno naziv i adresa sedišta; matični broj i PIB, status registrovanog subjekta (npr. aktivan, u stečaju, u likvidaciji, u prinudnoj likvidaciji, brisan), pravna forma, odnosno oblik organizovanja, šifra pretežne delatnosti, odnosno oblast ostvarivanja ciljeva, podatke o članovima, odnosno osnivačima i procentu njihovog udela, odnosno broju i procentu njihovih akcija, kao i podatak o zastupniku, brojeve računa u bankama i dr.

2) podatke o stvarnom vlasniku, i to:

– za domaće fizičko lice – lično ime, jedinstveni matični broj građana i država prebivališta;

– za stranca – lično ime, broj pasoša i država izdavanja i/ili lični broj za stranca i/ili broj lične karte stranca i zemlja izdavanja u skladu sa propisima kojima se uređuju uslovi za ulazak, kretanje i boravak stranaca na teritoriji Republike Srbije, dan, mesec, godina i mesto rođenja, država prebivališta i državljanstvo;

– za izbegla ili prognana lica – lično ime, broj legitimacije, dan, mesec, godina i mesto rođenja i država boravišta;

– osnov za sticanje svojstva stvarnog vlasnika Registrovanog subjekta;

– datume o evidentiranju podataka.



# Upis, promena ili brisanje podataka

U Centralnoj evidenciji evidentiraće se upis, promena ili brisanje podataka koji su ovim zakonom i drugim propisima određeni kao predmet evidentiranja, a evidentiraće se dve vrste podataka – podaci o Registrovanom subjektu (privredno društvo, zadruga, udruženje, ustanove...) i podaci o fizičkom licu- stvarnom vlasniku Registrovanog subjekta, pri čemu će evidentiranje podataka o Registrovanom subjektu vršiti regulator, na osnovu preuzetih podataka od nadležnih državnih organa, dok će evidentiranje podataka o stvarnom vlasniku vršiti lice koje je ovlašćeno za zastupanje u Registrovanom subjektu.

Regulator je dužan da preuzme podatke najkasnije u roku od dva radna dana od dana nastupanja promene podataka, odnosno od prijema obaveštenja o nastaloj promeni dobijenog od strane nadležnog državnog organa.

Lice koje je ovlašćeno za zastupanje u Registrovanom subjektu je dužno da evidentira podatke u Centralnoj evidenciji, najkasnije u roku od 15 dana od dana nastupanja osnova evidentiranja, a osnovi evidentiranja (slučajevi kada nastaje obaveza evidentiranja) su:

- osnivanje Registrovanog subjekta;
- promena vlasničke strukture i članova organa Registrovanog subjekta, kao i druge promene na osnovu kojih se može ceniti ispunjenost uslova za sticanje svojstva stvarnog vlasnika Registrovanog subjekta.

Na ovaj način, zakonom su precizno utvrđene i razgraničene obaveze svakog subjekta koji vrši evidentiranje i utvrđeni rokovi za evidentiranje tih podataka.





## Kazne

Zakonom je predviđen i prekršaj za neblagovremeno evidentiranje, i to:

- za pravno lice- novčana kazna od 500.000 RSD do 2.000.000 RSD
- za odgovorno lice u pravnom licu – novčana kazna od 50.000 RSD do 150.000 RSD.

Agencija za privredne registre je dužna da ovlašćenom licu omogući nesmetan pristup Centralnoj evidenciji radi evidentiranja podataka preko internet strane (portala) Agencije za privredne registre.

Ovlašćeno lice vrši evidentiranje i ispravku evidentiranih podataka uz upotrebu kvalifikovanog sertifikata za elektronski potpis.

Istovremeno sa evidentiranjem vrši se i objavljivanje podataka na internet strani (portalu) Agencije za privredne registre, a podaci o stvarnom vlasniku proizvode pravno dejstvo prema trećim licima narednog dana od dana objavljivanja na internet strani (portalu).

## Izvodi i potvrde

Na zahtev zainteresovanog lica Agencija za privredne registre će najkasnije u roku od dva radna dana od dana prijema zahteva izdavati sledeće izvode i potvrde:

- 1) izvod o podacima o stvarnim vlasnicima Registrovanog subjekta;
- 2) potvrdu o istorijskim podacima o stvarnim vlasnicima Registrovanog subjekta;
- 3) potvrdu da je neko fizičko lice upisano ili je bilo upisano kao stvarni vlasnik Registrovanog subjekta.

Zahtev se podnosi elektronski, preko internet strane (portala) Agencije za privredne registre ili u pisanoj formi na propisanom obrascu, a ako obrazac nije propisan, podnosi se kao podnesak.

Odlukom o naknadama za poslove registracije i druge usluge koje pruža Agencija za privredne registre biće utvrđena visina i način plaćanja naknade za izdavanje potvrda i izvoda.

## Čuvanje podataka

Zakon propisuje i obavezu čuvanja podataka kako za Agenciju za privredne registre tako i za Registrovane subjekte.

Naime, Agencija za privredne registre podatke iz Centralne evidencije čuva trajno, dok Registrovani subjekt čuva odgovarajuće, tačne i ažurne podatke i dokumenta na osnovu kojih se određuje stvarni vlasnik deset godina od dana evidentiranja podataka o stvarnom vlasniku i dužan je da na zahtev nadležnog državnog organa i Narodne banke Srbije učini dostupnim i dostavi ove podatke i dokumenta.

Za Registrovanog subjekta koji nema i ne čuva odgovarajuće, tačne i ažurne podatke i dokumenta na osnovu kojih je evidentirao stvarnog vlasnika, predviđen je prekršaj-novčana kazna, i to:

- za pravno lice od 500.000 RSD do 2.000.000 RSD;
- za odgovorno lice u pravnom licu od 50.000 RSD do 150.000 RSD.



# Pravna zaštita

U slučaju da je fizičko lice bez pravnog osnova upisano u Centralnu evidenciju, kao stvarni vlasnik. Pravna zaštita ostvaruje se podnošenjem tužbe nadležnom sudu radi utvrđivanja da to lice nije stvarni vlasnik. Postupak po tužbi je hitan, a sud, po pravosnažnosti presude kojom je utvrđeno da tužilac nije stvarni vlasnik Registrovanog subjekta, dostavlja presudu Agenciji za privredne registre, radi brisanja tog lica iz Centralne evidencije.

Zakonom je propisana kazna – za krivično delo zatvora od tri meseca do pet godina za lice koje u nameri da prikrije stvarnog vlasnika Registrovanog subjekta, u Centralnu evidenciju ne upiše podatke o stvarnom vlasniku Registrovanog subjekta, upiše neistinit podatak o stvarnom vlasniku Registrovanog subjekta kao istinit, promeni ili izbriše istinit podatak o stvarnom vlasniku Registrovanog subjekta, čime se sužava prostor za moguće zloupotrebe, a istovremeno se doprinosi i unapređenju sistema za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma.

Prema odredbama Zakona Centralna evidencija biće uspostavljena do 31. decembra 2018. godine. ovlašćeno lice u Registrovanom subjektu osnovanom do 31. decembra 2018. godine, biće u obavezi da najkasnije do 31. januara 2019. godine evidentira podatke o stvarnom vlasniku.



## II Zastarelost i otpis duga

**Zastarelost potraživanja definisana je Zakonom o obligacionim odnosima, takođe na zastarelost potraživanja se odnose i drugi zakoni kao što su:**

- **Zakon o privrednim društvima;**
- **Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji;**
- **Zakon o menici;**
- **Zakon o radu;**
- **Zakon o privatizaciji;**
- **Zakon o stečaju.**

**Zastarelost predstavlja prestanak prava potraživanja poverioca da zahteva izmirenje obaveza. Zastarelost počinje od prvog dana nakon zakonom propisanog roka za izmirenje obaveza prema poveriocu. Takođe da bi dužnik mogao u sudskom postupku da se pozove na zastarelost potrebno je istakne prigovor zastarelosti, zbog toga što na zastarelost sud ne pazi po službenoj dužnosti.**

**Kada nastupi zastarelost potraživanja, tada prestaje pravo na zahtevanje izmirenja potraživanja, ali potraživanje i dalje postoji, odnosno obaveza dužnika prema poveriocu. Ukoliko dužnik, kada je obaveza već zastarela, izmiri obavezu prema poveriocu, poverilac nije dužan da vrati sredstva dužniku. Takođe ugovorom između dužnika i poverioca, dužnik se može odreći zastarelosti.**

**Ukoliko je za obavezu dat zalog ili hipoteka, poverilac se može naplatiti na osnovu obezbeđenja obaveze. Zastarela potraživanja kamata i drugih povremenih davanja ne mogu se namiriti ni iz opterećene stvari.**



Prema članu 383. ZOO vreme potrebno za zastarelost ne teče za sve vreme za koje poveriocu nije bilo moguće zbog nesavladivih prepreka da sudskim putem zahteva ispunjenje obaveze.

Ako je zastarevanje počelo da teče pre nego što je nastao uzrok koji je zaustavio njegov dalji tok, ono nastavlja da teče kad prestane taj uzrok, a vreme koje je isteklo pre zaustavljanja računa se u rok za zastarelost.

Kada dođe do prekida zastarevanja, vreme potrebno za zastaru neće nastaviti da teče od trenutka u kojem je prekinuto, vreme koje je proteklo pre prekida se neće uračunati već će početi da teče ispočetka.

Zastarevanje se prekida kada dužnik prizna dug, tako što potpiše izvod otvorenih stavki. Potpisivanje izvoda otvorenih stavki od strane knjigovođe pravnog lica ne može se smatrati izjavom o priznanju duga, niti se knjigovođa može odreći zastarelosti potraživanja, ako nema ovlašćenje zakonskog zastupnika pravnog lica.

Konvencijom o zastarelosti potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe propisani su rokovi zastarelosti. Republika Srbija je takođe potpisnica konvencije i prilikom međunarodne saradnje sa pravnim licima koja su rezidenti članica konvencije, rokovi zastarelosti će se primenjivati prema Konvenciji o zastarelosti potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe.

Potraživanje                      Vreme potrebno za zastarelost  
Opšti rok zastarelosti 10 (deset) godina  
Povremena potraživanja  
Pravo iz koga proističu 3 (tri) godine  
5 (pet) godina  
Međusobna potraživanja iz ugovora o prometu robe i usluga 3 (tri) godine  
Potraživanje zakupnine 3 (tri) godine  
Potraživanje naknade štete  
Apsolutna zastarelost 3 (tri) godine  
5 (pet) godina  
Potraživanje naknade štete nastale povredom ugovorne obaveze vreme određeno za zastarelost te obaveze  
Komunalne usluge kad je isporuka odnosno usluga izvršena za potrebe domaćinstva (ili fizičkog lica):  
1) snabdevanje vodom za piće;  
2) prečišćavanje i odvođenje atmosferskih i otpadnih voda;  
3) proizvodnja i distribucija toplotne energije;  
4) upravljanje komunalnim otpadom;  
5) gradski i prigradski prevoz putnika;  
6) upravljanje grobljima i pogrebne usluge;  
7) upravljanje javnim parkiralištima;  
8) obezbeđivanje javnog osvetljenja;  
9) upravljanje pijacama;  
10) održavanje ulica i puteva;  
11) održavanje čistoće na površinama javne namene;  
12) održavanje javnih zelenih površina;  
13) dimničarske usluge;  
14) delatnost zoohigijene. godinu dana  
Potraživanje radio-stanice i radio-televizijske stanice za upotrebu radio-prijemnika i televizijskog prijemnika godinu dana  
Potraživanje pošte, telegrafa i telefona za upotrebu telefona i poštanskih pregradaka, kao i druga njihova potraživanja koja se naplaćuju u tromesečnim ili kraćim rokovima godinu dana  
Potraživanje pretplate na povremene publikacije (od isteka vremena za koje je publikacija naručena) godinu dana  
Potraživanja utvrđena pred sudom ili drugim nadležnim organima (i ona za koja zakon inače predviđa kraći rok zastarelosti) 10 (deset) godina  
Zastarelost prava na utvrđivanje i naplatu poreza i sporednih poreskih davanja  
Apsolutna zastarelost 5 (pet) godina  
10 (deset) godina  
Potraživanja poverilaca po okončanju likvidacije 3 (tri) godine  
Sva novčana potraživanja iz radnog odnosa 3 (tri) godine  
Potraživanja u oblasti međunarodne kupoprodaje robe 4 (četiri) godine

Prema članu 8. Konvencije rok zastarelosti potraživanja u međunarodnoj kupoprodaji robe iznosi četiri godine. Prema članu 22. Konvencije e svakom slučaju vreme zastarelosti ističe najkasnije deset godina od dana kada je počelo da teče.

Vreme zastarelosti prestaje da teče u svakom drugom postupku, kada poverilac istakne svoje potraživanje da bi dobio njegovo priznanje ili izvršenje, pod rezervom odredaba zakona koji se primenjuje na taj postupak. Tu spada i postupak pokrenut u slučaju:

- smrti ili nesposobnosti dužnika;
- stečaja ili stanja prezaduženosti koje se odnosi na celu imovinu dužnika; ili
- raspuštanja ili likvidacije neke korporacije, društva, udruženja ili integrisane celine kada su oni dužnici.

Poverilac može da otpiše dug dužniku, ali prema Zakonu o obligacionim odnosima, ne može da donese odluku jednostrano, već dužnit treba da se saglasi sa odlukom o otpisu duga.

Ukoliko se poverilac odrekne obezbeđenja duga, zaloga ili hipoteke, to ne znači da se odrekao potraživanja, to je definisano članom 345. Zakona o obligacionim odnosima.

Takođe ukoliko poverilac otpiše dug jemcu, to ne znači da je otpisao dug i prvobitnom dužniku, ali ukoliko dužniku otpiše potraživanje, i jemač je oslobođen obaveze.

Prema članu 86. Zakona o stečaju, prijavljivanjem potraživanja prekida se zastarelost potraživanja koje postoji prema stečajnom dužniku, a zastarelost potraživanja stečajnog dužnika prema njegovim dužnicima zastaje danom pokretanja stečajnog postupka i ne teče godinu dana od dana otvaranja stečajnog postupka.

Prema članu 11. Zakona o privatizaciji, predviđene su određene mere za pripremu i rasterećenje obaveza subjekta privatizacije koje mogu biti:

- uslovni otpis duga;
- pretvaranje duga subjekta privatizacije u trajni ulog (konverzija).

Vlada može da donese odluku da državni poverioci subjekta privatizacije otpišu dug sa stanjem na dan 31. decembar poslednje poslovne godine prema subjektu privatizacije koji posluje u celini ili većinskim društvenim ili javnim kapitalom.



Državni poverioci dužni su da otpišu dug i prema podređenom (zavisnom) društvu:

- koje u strukturi kapitala ima većinski kapital kontrolnog (matičnog) društva koje posluje većinskim društvenim ili javnim kapitalom;
- u kojem je društveni ili javni kapital većinski zajedno sa kapitalom kontrolnog društva.

Otpis duga punovažan je u slučaju ako je prodat kapital subjekta privatizacije, izvršena dokapitalizacija od strane strateškog investitora ili ukoliko je doneto pravnosnažno rešenje kojim se potvrđuje usvajanje unapred pripremljenog plana reorganizacije (dalje: UPPR) subjekta privatizacije.

U postupku privatizacije, može se sprovesti i konverzija potraživanja poverilaca u trajni ulog subjekta privatizacije, ako Vlada donese odluku o konverziji potraživanja državnih poverilaca u trajni ulog subjekta privatizacije. Dakle, državni poverioci su dužni da konvertuju potraživanja u kapital samo ako je Vlada donela takvu odluku.

Odluka o otpisu duga i konverziji potraživanja može se doneti kada se:

- subjekt privatizuje prodajom kapitala ili strateškim partnerstvom kroz dokapitalizaciju, ili
- kao mera UPPR-a, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

Kada poverilac otpiše dug prema dužniku, poveriocu se uvećava osnovica za oporezivanje za iznos potraživanja koje je otpisao.

Dužniku se takođe povećava osnovica za obračun poreza na prihod za iznos otpisanog duga.

Ukoliko se radi o preduzetnicima, oni su u obavezi da na taj prihod obračunaju i plate porez i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak građana.





## III POVEZANA LICA I TRANSFERNE CENE

# Ko ima obavezu da dostavlja PU izveštaj o transfernim cenama?

Povezana lica imaju obavezu da dostavljaju Izveštaj o transfernim cenama PU. Ko se smatra povezanim licem, privrednicima je i dalje nejasno. Dokaz da je tako, veliki je broj pitanja i dalje.

## Prvi korak - identifikacija povezanosti

Da bi razjasnili, ko treba Poreskoj Upravi da dostavlja izveštaj o transfernim cenama, prvi korak je da se utvrdi da li postoji povezanost između privrednih subjekata.

Zakon o porezu na dobit pravnih lica, je u članu 59. okarakterisao četiri nivoa povezanosti.

### Povezanim licima smatraju se:

- 1. Pravna lica između kojih postoji mogućnosti kontrole ili mogućnost značajnijeg uticaja na poslovne odluke. Posedovanje najmanje 25% udela ili akcija, odnosno glasova u organima upravljanja (član 59. st. 3. i 4. Zakona);
- 2. Pravna lica kod kojih ista fizička ili pravna lica učestvuju u upravljanju i kontroli ili kapitalu (član 59. stav 5. Zakona);
- 3. Rodbina vlasnika pravnih lica koja su povezana po osnovu posedovanja najmanje 25% udela ili akcija, odnosno glasova u organima upravljanja (član 59. stav 6. Zakona)
- ;
- 4. Pravna lica iz jurisdikcija sa preferencijalnim poreskim sistemom - tzv. poreskih rajeva (član 59. stav 7. Zakona).

### Kako to u praksi izgleda. Objasnićemo svaki od 4 nivoa povezanosti

1. Svako fizičko ili pravno lice koje je vlasnik 25% ili više osnivačkog kapitala u nekom privrednom društvu, i pri tome je vlasnik sa 25% ili više kapitala u nekom drugom preduzeću, postoji osnov povezanosti po kapitalu. Ukoliko ova dva ili više sličnih preduzeća posluju međusobno, prodaju robe ili usluge jedni drugima dužni su da dostave izveštaj o transfernim cenama. Nije retka situacija da jedno fizičko ili pravno lice učestvuje u kapitalu – osnivač je više pravnih lica. Ukoliko ta društva posluju međusobno potrebno je uraditi studiju.

Kada je neko pravno lice osnivač – matična firma koja je osnovala jedno ili više preduzeća u zemlji ili inostranstvu, ili ima ogranak, poslovanje između ovih firmi, jeste predmet analize da li su ta preduzeća poslovala po tržišnim ili transfernim cenama.

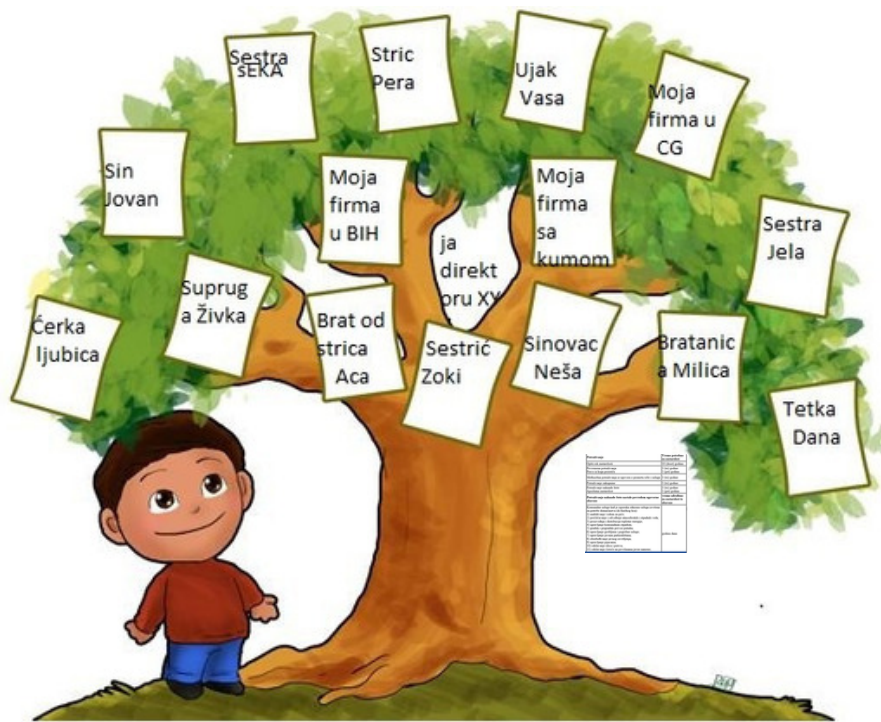


## 2. Sledeći nivo povezanosti jeste UPRAVLJAČKI.

Ukoliko direktor jednog privrednog društva ima sva ovlašćenja u poslovanju, samostalno zastupa firmu, ima pravo donošenja odluka, potpisivanje ugovora, plaćanje i naplatu, a nema osnivački ulog u toj firmi, bez obzira prema Zakonu se smatra da je lice sa učešćem od 25% kapitala. Ukoliko direktor tog preduzeća, je direktor u nekom drugom preduzeću /dozvoljeno je/, ili je vlasnik ili suvlasnik u nekom drugom preduzeću, i ta dva preduzeća međusobno posluju – postoji obaveza izrade studije o transfernim cenama.

## 3. Treći nivo – rodbinski, on je najširi, odnosno pobrojani su svi znani članovi porodice od: bračni drugovi, deca, usvojena deca, njihovi bračni drugovi, deca usvojene dece.

Dalje, roditelji od bračnih drugova, braća i sestre od tetaka, stričeva, ujaka i njihovi bračni drugovi. Vanbračni partner i njihova deca, kao i ostali srodnici. Ukratko sva porodica šira, jedino su kumovi i komšije izostavljeni sa spiska povezanih lica, a oni su nam često i više nego rođeni! Kako to u praksi funkcioniše, bilo ko od pobrojanih srodnika, ukoliko je vlasnik, suvlasnik ili direktor nekog drugog privrednog subjekta, ili vlasnik preduzetničke radnje, i ako vaša firma ima poslovne odnose sa firmom od srodnika – propisana je obaveza utvrđivanja da li ste radili – fakturisali jedni drugima po tržišnim cenama ili transfernim, i uz poreski bilans PU da dostavite izveštaj o transfernim cenama.



## 4. Četvrti nivo povezanosti je najlaže utvrditi, bez obzira što se radi od oko 60 zemalja, bitno je samo da firma sa kojom ste imali poslovne odnose ima sedište ili čak samo kancelariju u nekoj od zemalja iz **jurisdikcija sa preferencijalnim poreskim sistemom**.

– Lakše razumljivo "zemlje poreskog raja" .

Ako ste imali prodaju/kupovinu robe ili usluge sa firmom iz tog regiona, dovoljno je da imate obavezu za dostavljanjem izveštaja/studije o transfernim cenama, bez obzira na vlasničke, rodbinske ili upravljačke odnose.

Više puta je bio komentar, na mišljenje Ministarstva, koje je dato ispravno, ali je bivalo pročitano samo do pola kako ljudima odgovara.

Pitanje je glasilo ako otac – majka je vlasnik sa 100% kapitala i direktor u firmi A, dete je vlasnik 100% i direktor u firmi B da li su to povezana lica. Početak odgovora je NE – i to je tačno. Imate to na blogu. Ali ide novi pasus gde kaže, ako su te dve firme poslovale međusobno onda se radi o transfernim cenama i potrebno je uraditi i dostaviti izveštaj o transfernim cenama.

## TRANSAKCIJE U MANJEM OBIMU

Naglašavamo i sledeće. Pravilnik o transfernim cenama olakšao je privrednicima, tako što je napravljena razlika u obimu poslovanja.

Ukoliko prihodi i rashodi u zbiru ne prelaze u jednoj poslovnoj godini sa jednim povezanim licem 8.000.000 dinara bez PDV – neto suma /u Pravilniku piše do praga ulaska u sistem PDV/ dozvoljeno je da se uradi izveštaj u skraćenom obliku. Što znači, možete da poslujete i sa 10 povezanih lica, i sa svakim u zbiru da promet ne prelazi osam miliona, dostavljate izveštaj u skraćenom obliku.

### POZAJMICE – NISU OSLOBOĐENE



Istim Pravilnikom je definisano, da ukoliko privredni subjekti koji su okarakterisani kao povezano lice /preduzeća=preduzetnici/ jedni drugima pozajmljuju sredstav radi tekuće likvidnosti. Bez obzira na visinu pozajmice, i bez obzira da li je sa kamatom ili bez, DUŽNI su da te transakcije iskažu u PB obrascu.

Takođe, potrebno je da utvrde da li postoji obaveza za doplatu poreza ili ne.

Znači, davaoci/primaoci pozajmica, imaju obavezu da dostavljaju izveštaj o transfernim cenama.

Data je olakšica primaocima pozajmica bez kamate, oni nemaju obavezu da utvrđuju da li se radi otransfernim cenama ili ne, dobili su sredstva besplatno.

DAVAOCI pozajmica bez kamate – imaju OBAVEZU da utvrde koliku bi kamatu naplatili da su dali sredstva sa kamatom, u tom slučaju treba da primene:

- kamatnu stopu koju je propisalo Ministarstvo finansija i koja za 2018. godinu iznosi 3,10% na kratkoročne dinarske pozajmice, ili da dokazuju kroz transferne cene, da je mogla ta kamata da bude i niža.

Utvrđena suma ne naplaćene kamate – iskazuje se u PB obrascu, i za tu sumu se uvećava oporeziva osnovica – ukupan oporezivi prihod obveznika izveštavanja.

## IV Kompenzacija, asignacija, cesija i preuzimanje duga

Pravna lica ili preduzetnici mogu svoje obaveze prema dobavljačima usled smanjene likvidnosti izmiriti putem kompenzacije, asignacije, cesije ili preuzimanjem duga.

U slučaju da su pravna lica ili preduzetnici u blokadi, ona ne mogu izmiriti obaveze prema dobavljačim putem kompenzacije, asignacije, cesije ili preuzimanjem duga.

Prema Zakonu o poreskom postupku i poreskoj administraciji pravna lica ili preduzetnici u blokadi mogu da izmire svoje obaveze putem asignacije, cesije ili preuzimanjem duga jedino da bi izmirili obaveze po osnovu javnih prihoda, kao i za isplatu zarada zaposlenima, druga primanja (otpremnina, pomoći i dr.) i novčane naknada iz socijalnog programa u procesu restrukturiranja preduzeća, stečaja i likvidacije.

**Mišljenje Ministarstva finansija br. 011-00-545/2010 od 3.6.2011. godine:**

“...Na osnovu napred navedenog, proizilazi da je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o platnom prometu (“Sl. glasnik RS”, br. 31/2011) koji je stupio na snagu 17.5.2011. godine, omogućio preduzećima čiji su računi blokirani u postupku izvršenja prinudne naplate, da i dalje vrše plaćanja po osnovu isplata zarada i naknada troškova (za dolazak na rad i odlazak sa rada, za vreme provedeno na službenom putu u zemlji i inostranstvu), kao i po osnovu drugih primanja (otpremnina pri odlasku u penziju, solidarna pomoć i pomoć u slučaju smrti zaposlenog ili člana njegove uže porodice) i novčanih naknada iz socijalnog programa za zaposlene kojima prestaje radni odnos u procesu restrukturiranja preduzeća i pripreme za privatizaciju, stečaja i likvidacije, na način kako je to rađeno i do stupanja na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o platnom prometu...”



Zakonom o obligacionim odnosima utvrđena su pravila kompenzacije. Kompenzacijom se izmiruju obaveze, u slučaju kada je iznos potraživanja iznosu obaveza tada se gase obe obligacije u celini.

Kada se potraživanja veća ili manja od obaveza, tada se manje obligacije gase u potpunosti, a veće do iznosa manje obligacije. U slučaju da se kompenzacija vrši ugovorom između dva lica tada se obligacija gasi u potpunosti, takođe nije potrebno poslovnoj banci podnositi nalog za prenos niti nalog za plaćanje.

Kada je kompenzacija jednosmerna tada se vrši prebijanje duga.

### **Primer:**

1) Privredno društvo A potražuje od društva B za isporučenu robu iznos od 600.000 dinara. Društvo A istovremeno duguje društvu B za kupljenu robu iznos od 660.000 dinara.

2) Društvo A inicira kompenzaciju i dostavlja društvu B izjavu o prebijanju (kompenzaciji) na iznos od 400.000 dinara, a razliku od 60.000 dinara plaća sa poslovnog računa.

## Knjiženje kod privrednog društva A

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji	600.000	
		204	Kupci u zemlji		600.000
za kompenzaciju po izjavi o prebijanju					
2)	435		Dobavljači u zemlji	60.000	
		241	Tekući (poslovni) računi		60.000
za plaćanje preostalog iznosa duga po izvodu sa tekućeg računa					

## Knjiženje kod privrednog društva B

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji	600.000	
		204	Kupci u zemlji		600.000
za kompenzaciju po izjavi o prebijanju					
2)	241		Tekući (poslovni) računi	60.000	
		204	Kupci u zemlji		60.000
za naplatu preostalog iznosa potraživanja po izvodu sa tekućeg računa					

## Izmirivanje obaveza asignacijom

Izmirivanje obaveza putem upućivanja odnosno asignacijom uređeno je Zakonom o obligacionim odnosima. Asignacija se vrši tako što dužnik uputi svoje obaveze na drugo lice koje će te obaveze izmiriti prema dobavljaču.

Asignacijom se za razliku od kompenzacije ne gasi obligacioni odnos, već nastaje novi obligacioni odnos, sada između 3 strane. Zakonom nema ograničenja koje obaveze ne mogu da se izmire asignacijom, osim kada su pravna lica ili preduzetnici u blokadi. Tada je moguće asignacijom izmiriti samo obaveze po osnovu javnih prihoda i za isplatu zarade zaposlenim i drugih obaveza prema zaposlenima.

Kada lice koje nije izmirilo obaveze prema dobavljaču uputi ih na drugo lice koje treba da ih izmiri, lice na koje su upućene obaveze treba da prihvati obavezu. Takođe ono može da je prosleđuje dalje i njegovim prihvatanjem svi naredni na koje je upućena obaveza prihvataju obavezu, postaju asignanti.

Obligacioni odnos se ne završava prihvatanjem asignanta, već tek kada asignant izmiri obavezu prema dobavljaču.

**Primer:**

1) Privredno društvo A ima potraživanje od društva B po osnovu prodate robe. Istovremeno privredno društvo A ima neizmirene obaveze prema društvu C za izvršene usluge u iznosu od 600.000 dinara.

Privredno društvo A je uputom ovlastilo društvo B, kao svog dužnika, da za njegov račun uplati dugovani iznos od 600.000 dinara društvu C, a ovoga ovlašćuje da taj iznos primi u svoje ime, o čemu je sačinjen ugovor o upućivanju (asignaciji) koji je potpisan od strane sva tri pravna lica.

Ugovorne strane su se saglasile da danom plaćanja obaveza po ugovoru, društvo B izmiruje svoju obavezu prema društvu A, a društvo A izmiruje svoju obavezu prema društvu C.

**Knjiženje kod privrednog društva A asignanta (uputilac)**


R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji – privredno društvo C	600.000	
		204	Kupci u zemlji – privredno društvo B		600.000
za izmirene obaveze putem asignacije					

**Knjiženje kod privrednog društva B asignata (upućenik)**

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji – privredno društvo A	600.000	
		241	Tekući (poslovni) računi		600.000
za plaćanje po ugovoru o asignaciji					

**Knjiženje kod privrednog društva C asignatara (primalac uputa)**

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	241		Tekući (poslovni) računi	600.000	
		204	Kupci u zemlji – privredno društvo A		600.000
za naplatu putem asignacije					

# Cesija

Cesija je ustupanje potraživanja ugovorom i uređena je Zakonom o obligacionim odnosima. Kao i kod asignacije, cesija predstavlja obligacio odnos od 3 ili više strana. U sprovođenju cesije učestvuju tri pravna lica i/ili preduzetnika, i to privredno društvo koje prenosi (cedira) svoje potraživanje – prvi poverilac (cedent), dužnik prvog poverioca (cesus) koji preuzima novog poverioca, i privredno društvo koje postaje novi poverilac (cesionar).

Da bi cesija bila punovažna potrebna je saglasnost starog i novog poverioca. Obaveze primenom cesije se izmiruju prenosom sredstava sa računa dužnika na račun novog poverioca.

Kao i prethodne načine izmirivanja obaveza i za cesiju važi da se ne može ugovarati u slučaju blokade lica, osim u navedenim izuzecima.

## Primer:

1) Privredno društvo A (cedent) ustupa svoje potraživanje od društva B (cesus) po osnovu prodate robe u iznosu od 600.000 dinara svom poveriocu – privrednom društvu C (cesionar), o čemu je sačinjen ugovor o cesiji. Ustupljenim potraživanjem, privredno društvo A izmiruje svoju obavezu prema društvu C.

2) Cesusu je dostavljena kopija ugovora i on je upoznat s time da se zaključenjem ugovora o cesiji gasi njegova obaveza prema društvu A i da dugovani iznos od 600.000 dinara treba da uplati novom poveriocu – društvu C.

### Knjiženje kod privrednog društva A (cedent)

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji – privredno društvo C	600.000	
		204	Kupci u zemlji – privredno društvo B		600.000
za ustupanje potraživanja po ugovoru o cesiji					

### Knjiženje kod privrednog društva B (cesus)

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji – privredno društvo A	600.000	
		435	Dobavljači u zemlji – privredno društvo C		600.000
2)	435		Dobavljači u zemlji – privredno društvo C	600.000	
		241	Tekući (poslovni) računi		600.000
za plaćanje po ugovoru o cesiji i izvodu od banke					

□

## Knjiženje kod privrednog društva C (cesionar)

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	204		Kupci u zemlji – privredno društvo B	600.000	
		204	Kupci u zemlji – privredno društvo A		600.000
	241		Tekući (poslovni) računi	600.000	
		204	Kupci u zemlji – privredno društvo B		600.000
za naplatu po ugovoru o cesiji i izvodu banke					

## Preuzimanje duga

Zakonom o obligacionim odnosima je takođe uređeno i preuzimanje duga. Preuzimanje duga je obligacioni odnos između tri lica. Od dužnika drugo lice preuzima dug i ono postaje novi dužnik, dok se stari dužnik oslobađa obaveze prema poveriocu. Lice koje preuzima dug od dužnika sklapa ugovor sa njim i izmiruje prenosom sredstava na račun poverioca dugovanja.

### Primer:

1) Privredno društvo A duguje društvu B po osnovu kupljene robe iznos od 600.000 dinara. Privredno društvo C nema dugovanja prema društvu A po bilo kom osnovu. Privredno društvo A je pribavilo saglasnost od poverioca društva B i zaključilo ugovor o preuzimanju duga sa društvom C, koje postaje novi dužnik društva B koje zadržava status poverioca.

2) Privredno društvo C plaća nalogom za prenos dug u iznosu od 600.000 dinara.

## Knjiženje kod ustupioca dugoprivrednog društva A (stari dužnik)

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	435		Dobavljači u zemlji – privredno društvo B	600.000	
		429	Ostale kratkoročne finansijske obaveze – privredno društvo C		600.000
po ugovoru o preuzimanju duga					

## Knjiženje kod poverioca privrednog društva B

†

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	228		Ostali kratkoročni finansijski plasmani – privredno društvo C	600.000	
		204	Kupci u zemlji – privredno društvo A		600.000
2)	241		Tekući (poslovni) računi	600.000	
		228	Ostali kratkoročni finansijski plasmani – privredno društvo C		600.000
po ugovoru o preuzimanju duga					

□

## Knjiženje kod preuzimaoca duga privrednog društva C (novi dužnik)

R. br.	Konto		OPIS	Iznos	
	duguje	potražuje		duguje	potražuje
1	2	3	4	5	6
1)	238		Ostali kratkoročni finansijski plasmani – privredno društvo A	600.000	
		429	Ostale kratkoročne finansijske obaveze – privredno društvo B		600.000
2)	429		Ostale kratkoročne finansijske obaveze – privredno društvo B	600.000	
		241	Tekući (poslovni) računi		600.000
po ugovoru o preuzimanju duga					



# V REEKSPORT – ROBA KUPLJENA I ISPORUČENA U INOSTRANSTVU



• U praksi ustaljena su tri tipa reeksporta. Odnosno sva tri postupka funkcionišu u praksi kao reeksport, ali posmatrano iz ugla Zakona o spoljnoj trgovini, Zakona o deviznom poslovanju i Carinskog zakona to su sasvim različita tri spoljnotrgovinska posla.

## Reeksport može biti:

- roba kupljena u inostranstvu i isporučena u inostranstvu;
- roba kupljena u inostranstvu, privremeno se uvozi u carinsko područje Srbije bez plaćanja carine i PDV i isporučuje se dalje u inostranstvo;
- repromaterijal kupljen u inostranstvu, uvozi se u područje teritorije Republike Srbije takođe bez obaveze plaćanja carine i PDV. Od uvezenog repromaterijala se izrađuju gotovi proizvodi i isporučuju se kao takvi u inostranstvo.



# 1. Reeksport – roba kupljena u inostranstvu i prodana u inostranstvu, bez ulaska u zemlju

Za realizaciju spoljnotrgovinskog posla kupovine robe u inostranstvu i prodaja iste u ne promenjenom stanju u inostranstvu – reeksport potrebno je da domaća firma ima sledeća dokumenta:

- Porudžbenicu od ino kupca;
- Ugovor sa kupcem, ugovor o prodaji robe;
- Porudžbenica dobavljaču;
- Račun – otpremnicu od ino dobavljača;
- Tovarni list – u zavisnosti kojim prevoznim sredstvom se isporučuje roba kupcu.

U tovarnom listu, navodi se ko je prodavac – isporučilac robe, kupac – domaća firma i mesto isporuke, zemlja gde se roba odtrema odnosno krajnji kupac robe;

- Račun – otpremnica prema kupcu koju ispostavlja domaća firma;

U ovakvoj vrsti spoljnotrgovinskog posla domaća firma ne dolazi u kontakt sa robom.

Sve se obavlja papirološki. Važno je da u zemlju odredišta, tamo gde se nalazi ino kupac robe, robu u momentu konačnog ulaznog carinjenja prati dokumentacija domaće srpske firme. Da je naš rezident krajnji isporučilac robe.

Zakonom nije propisano, ali dodatna dokumentacija svakako neće biti na odmet. Bilo bi dobro, kada roba stigne na krajnje odredište – kod vašeg kupca da vam pošalju potvrdu da su robu primili, odnosno najbolje bi bilo da vam pošalju skeniran ocarinjeni uvozni dokument. Ovo iz razloga, prvo da imate potvrdu da je roba stigla, drugo u slučaju neke naknadne kontrole posedujete dokument da se stvarno radi o trgovini.

Prema Zakonu o deviznom poslovanju, ovaj spoljnotrgovinski posao ima svoj poseban status. S obzirom da se ne radi o redovnom izvozu i uvoz, jer roba ne ulazi na teritoriju Republike Srbije:

- **Šifra plaćanja i naplate 312.**

Šifra 312, nosi posebnu pažnju i odgovornost domaće firme, odnosno u obavezi je da plati i naplati u roku od godinu dana. Kada se radi o ovoj vrsti posla nije dozvoljeno registrovati kreditni posao kod NBS.

**Važno je naglasiti i sledeće, preduzetnici mogu da se bave reeksportom isto kao i privredna društva.**

**PRIMER:**

Privredno društvo IFA d.o.o., Beograd poručilo je robu od firme Elko iz Istočnog Sarajeva po računu otpremnici 013/2018 od 21.03.2018. godine 8 slobodno stojećih razvodnih ormara.

Vrednost fakture je 2.761.20 eura.

Roba je plaćena avansno.

Istu tu robu IFA d.o.o. fakturiše i isporučuje firmi ZP Rudnik i TE Ugljevik. Vrednost isporučene robe je 2.900,00 eur-a po fakturi 703-2/17 od 21.03.2018.,

**Devizno avanasno plaćanje**

+

Konto		Opis	Anal.kar.	Veza	DUGUJE	POTRAŽUJE
1500		Dati avansi ino dobavljaču	Elkon	002/2018	307.718,62	
	24401	Devizni račun				307.718,62
5532		Bankarski troškovi			1.000,00	
	4350	Dobavljači u zemlji	Kom.banka			1.000,00

**Knjizenje ulaz robe i zatvaranje avansa**

Konto		Opis	Anal.kar.	Veza	DUGUJE	POTRAŽUJE
1361		Roba koja je predmet reeksp.		013/2018	308.054,93	
	4360	Dobavljač u inostranstvu	Elkon	013/2018		308.054,93
4360		Dobavljač u inostranstvu	Elkon	013/2018	308.054,93	
	1500	Dati avansi ino dobavljaču	Elkon	013/2018		307.178,62
	6632	Pozitivne kursne razlike	Union Šped	013/2018		336,31

Istu tu robu IFA d.o.o., fakturiše i isporučuje firmi ZP Rudnik i TE Ugljevik BIH. Vrednost isporučene robe je 2.900,00 eur-a po fakturi 703-2/17 od 21.03.2018., Kurs 1 eur = 115,5600 dinara što iznosi 335.124,00 dinara.

KNJIŽENJE IZVOZNOG RAČUNA U REEKSPORTU]

Konto		Opis		Anal.kar.	Veza	DUGUJE	POTRAŽUJE
2050		Kupci u inostranstvu		Ugljevik	013/2018	335.124,00	
	6034	Prihod od prod.robe u reeksp.			013/2018		335.124,00
	1361	Roba koja je predmet reeksp.			013/2018		308.054,93
5017		Nabavna vredn.prod.robe u reek.			013/2018	308.054,93	

Banka je dostavila obaveštenje o deviznom prilivu. Kupac je platio celu sumu od 2.900,00 eur. Kurs 1eur=111,6100 dinara, što iznosi 323.455,00 dinara.

**Naplata izvoza**

Konto		Opis		Anal.kar.	Veza	DUGUJE	POTRAŽUJE
	2050	Kupci u inostranstvu G		Ugljevik	013/2018		335.124,00
24401		Devizni račun			013/2018	323.669,00	
5632		Obračun negativne kursne razlika			013/2018	11.455,00	

Web:  
[www.biljanatrifunovicifa.com](http://www.biljanatrifunovicifa.com)

Facebook:  
[www.facebook.com/ifa.co.rs](http://www.facebook.com/ifa.co.rs)

Email: [biljana@ifa.co.rs](mailto:biljana@ifa.co.rs)

Telefonski broj: +381 11 2085410  
 Adresa: Đorđa Nešića br. 2

Beograd, Srbija

